herpy

ORMEPADDER

Congo Caecilian

Herpele squalostoma

Herpele squalostoma er en kraftig, gravende ormepadde fra Centralafrikas regnskov, plantager og haver, op til omkring 46 cm lang. Den lægger æg i jorden, og hunnen ligger rullet om æg og unger, som lever af hendes yderste hudlag. Arten har vist sig hårdfør i fangenskab sammenlignet med andre ormepadder.

Familie: Herpelidae Tidligere navn: *Caecilia squalostoma* Udgivet 17. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**24-46 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**5-10 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Gravende**
Biotop	**Regnskov**
Hudgift	**Ingen kendt**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 40 × 40 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-25 °C**
Temperatur, nat	**21-23 °C**
Luftfugtighed	**90-100 %**
Vand	**Ingen vandskål**
UVB	**Ikke nødvendig**
Kost	**Insekter og orme/snegle**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Direkte udvikling (ingen larver)**
Æglægning	**På jorden**
Æg pr. sæson	**16**
Yngelpleje	**Vogter æggene**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Ikke på CITES-listerne og ikke i EU-bilag A-D. Arten står ikke på listen over forbudte dyr i BEK nr. 1261/2015. Om der gælder dyresundhedskrav ved import af ormepadder, er ikke bekræftet: tjek de aktuelle regler hos Fødevarestyrelsen.

Om arten

Herpele squalostoma er en kraftig, cylindrisk ormepadde med tydeligt fremspringende snude. Kroppen er mørkt olivenfarvet med små gullige pletter, og øjnene er dækket af knogle og kan ikke ses udefra. Dyr over 24 cm regnes for voksne. Hunnerne bliver op til 46 cm og 41 g, hannerne op til 42 cm og 30 g. Arten hører til familien Herpelidae.

Sikre ydre kønsforskelle er ikke dokumenteret. Levetiden i fangenskab er ikke dokumenteret; boksens 5-10 år er et skøn, men dyr holdes i hvert fald i omkring fem år.

Hudgift: der er ikke dokumenteret nogen giftvirkning hos arten, men ormepadder har hudkirtler, så rør ikke øjne og slimhinder efter håndtering. Vask hænder før og efter, og rør dyret så lidt som muligt.

Udbredelse og levested

Herpele squalostoma findes i det vestlige Centralafrika og yderst i Vestafrika: det sydøstlige Nigeria, Cameroun, Ækvatorialguinea inklusive Bioko, Gabon, Republikken Congo, det vestlige Den Demokratiske Republik Congo og den vestlige del af Den Centralafrikanske Republik. Forekomst i Cabinda i Angola er mulig, men ikke bekræftet, og er ikke med på kortet. Arten regnes ikke for truet og findes i flere nationalparker.

> **Oprindelig udbredelse:** Nigeria, Cameroun, Ækvatorialguinea, Gabon, Congo-Brazzaville, Congo-Kinshasa og Den Centralafrikanske Republik.

LEVESTED

H. squalostoma er landlevende og graver i løs, fugtig jord i lavlandsregnskov, men findes også i plantager med frugttræer, kakao og kaffe, i landsbyhaver og sekundærskov. I Cameroun er arten fundet op til mindst 800 m over havet. Den findes i de øverste 10-15 cm af jorden, ofte tæt ved små vandløb og kilder, der kun løber i regntiden. Voksne dyr æder især jordboende, hårdskallede byttedyr: muldvarpefårekyllinger, kakerlakker, biller og krabber, men også myrer, insektæg og regnorme. Ungerne tager mest regnorme og myrer.

Pasning

TERRARIET

H. squalostoma holdes i små antal, og pasningen bygger på arten selv og andre landlevende ormepadder. Dyret er landlevende og graver, så pasningen handler om jorden. En kasse af tyk, tæt plastik med et tætsluttende låg og en vægt ovenpå fungerer godt: ormepadder finder hver sprække, og et dårligt lukket låg er den hyppigste vej ud. Et voksent dyr skal have mindst 60 × 40 × 40 cm med 20-30 cm løs, fugtig bund at grave i.

Bunden skal være løs, holde på fugten og ikke klumpe: ublegede papirfibre (papirbaseret strøelse) er velprøvede, og steriliseret muldjord bruges også. Kokosfibre alene kan pakke sig sammen i tarmen og bør undgås. Bunden skal være fugtig, men ikke så våd, at man kan presse vand ud af en håndfuld, og der må ikke stå vand i bunden. Et fladt stykke bark eller træ på overfladen giver et skjul lige under overfladen og gør det let at se til dyret.

Arten tåler forstyrrelser dårligt: et bundskift ødelægger gangsystemet, og dyrene æder mindre i lang tid bagefter. Skift derfor kun bunden, når det er nødvendigt, typisk hver 4.-5. måned, og fjern hellere snavs og døde foderdyr undervejs. Små lufthuller i siderne, dækket af fint net, giver ventilation og holder foderdyrene inde; låget skal være uden huller.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Arten holdes stabilt og lunt: 22-25 °C om dagen og 21-23 °C om natten. Gennemsnitstemperaturen i jorden påvirker, hvor meget dyrene æder, så den skal holdes jævn. Udsving på mere end omkring 3 °C og hurtige skift tåles dårligt. Kassen kan stå i et rum med stabil temperatur, eller en varmemåtte under den ene ende kan give en gradient, så dyret selv kan vælge mellem varmere og tørrere og køligere og fugtigere jord. Et dyr, der ligger på overfladen i stedet for at grave, har det for varmt, for koldt, for vådt eller for tørt. Vinterhvile er ikke nødvendig.

Læs mere: Varme og temperatur Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luften i kassen er næsten mættet, 90-100 %, fordi jorden er fugtig. Fugten holdes ved at sprøjte jorden og af og til vende de øverste centimeter. Mærk efter, og sprøjt, når det øverste lag føles tørt. Brug flaskevand, regnvand eller afkloreret postevand. En jævn fugtighed i dybden er vigtigere end en bestemt procent, og en lidt tørrere del af bunden giver dyret et valg.

VAND OG VANDKVALITET

Arten skal ikke have vandskål eller vanddel. Fugten kommer fra jorden, og kondens på kassens vægge er nok at drikke af. En vandskål kan gøre jorden for våd. Brug aldrig postevand med klor eller kloramin til at fugte jorden, og undgå sæbe, rengøringsmidler og håndcreme på hænder og redskaber, fordi padder optager stoffer gennem huden.

LYS OG UVB

Arten lever under jorden, og et bestemt lysprogram er ikke nødvendigt. Rummets almindelige døgnrytme med 10-14 timers lys er nok. UVB er ikke nødvendigt, og kassen holdes mørk, så dyret kan grave uforstyrret. Planter er ikke nødvendige.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Regnorme er et velprøvet grundfoder: unge dyr kan vokse op til store, kraftige voksne på regnorme alene, når ormene gødes med kalk og vitaminer. Små til mellemstore regnorme passer, og et voksent dyr får 10-15 orme hver anden uge. Fordi voksne dyr i naturen især æder hårdskallede byttedyr, er fårekyllinger og små rejer gode til afveksling. Grav igennem bunden mindst hver anden uge: mange tilbageværende orme betyder overfodring eller et dyr, der ikke æder.

Ormene gødes med kalk- og vitaminpulver i deres jord 4-6 dage før fodring. Dyret ses sjældent æde. Et nyt dyr holdes derfor den første måned i en lille kasse, hvor ormene tælles ind, og bunden gennemgås hver 3.-4. dag.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

H. squalostoma tilbringer næsten hele livet under jorden og ses sjældent på overfladen. Arten holdes oftest enkeltvis, så tilstand og tilvækst er lette at følge; flere dyr kan holdes sammen med jævnligt tilsyn. Forstyrrelser, fx bundskift, får dyrene til at æde mindre, så kassen skal have ro. Håndtering bør undgås: huden er fugtig og sart. Flyt kun dyret, når det er nødvendigt, med rene, fugtige hænder uden creme.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønsmodenhed er ikke dokumenteret hos *H. squalostoma*; dyr over 24 cm regnes for voksne. Kønnene kan ikke skelnes sikkert udefra. Avl i fangenskab er ikke dokumenteret, og dyr i handlen er oftest vildfangede.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

PARRING

Befrugtningen er indre. Hvad der udløser parring, og hvordan dyrene bringes til at parre sig i fangenskab, er ikke dokumenteret. Skal dyrene holdes sammen med henblik på avl, er stabile forhold, dyb jord, ro og rigeligt foder det vigtigste.

ÆG OG LARVER

Arten lægger æg i fugtig jord, og ungerne klækker som små ormepadder uden larvestadie i vand. Hunnen ligger tæt rullet om æggene og de nyklækkede unger, så hele kuldet danner en kompakt klump. Kuldstørrelsen er dårligt kendt: et kuld på 16 unger er beskrevet, og boksen bygger på det. Antal kuld om året er ikke dokumenteret.

METAMORFOSE

Der er ingen larver og ingen forvandling: ungerne klækker som små udgaver af de voksne. Æggenes udviklingstid og temperatur er ikke dokumenteret.

Ungerne har særlige tænder med flere spidser, som de bruger til at skrælle og æde moderens yderste hudlag, og de får også en stor del af deres hud- og tarmbakterier fra hende. Senere skifter de til tænder som de voksnes. Unger, der lever af moderens hud, tager på uden andet foder. Hunnen skal have fuldstændig ro: åbn ikke kassen, mens hun ligger med æg eller unger.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne æder hudrester, til de er omkring 10-18 cm lange, men tager også regnorme og myrer allerede fra omkring 10 cm. Lad dem blive hos hunnen, til de æder små regnorme eller ormestykker, og flyt dem derefter til en egen kasse med dyb, fugtig bund. Fårekyllinger kan komme til fra omkring 18 cm. Vækst og tidspunkt for flytning til en større kasse er ikke dokumenteret.

Sundhed og typiske fejl

Herpele squalostoma klarer sig godt i fangenskab: dødeligheden er den laveste af otte ormepadder holdt under samme forhold, mens den hos de vandlevende arter er langt højere. De hyppigste problemer hos landlevende ormepadder er:

- Dyret ligger på overfladen: bunden er for våd, for tør, for varm, for kold eller kemisk uegnet. Skift bunden, tjek temperaturen, og prøv en anden vandkilde.
- Forstoppelse: kokosfibre kan pakke sig sammen til en prop i tarmen. Brug papirfibre eller steril jord.
- Udslip: låget skal slutte tæt og have en vægt ovenpå.
- Nedsat ædelyst efter forstyrrelser og bundskift.

- Hudbetændelse er den hyppigste kendte dødsårsag hos ormepadder i fangenskab. Hold bunden ren, og se på huden ved hvert eftersyn.
- Chytridsvamp (Bd) er påvist hos arten. Nye dyr sættes i karantæne, og hænder og redskaber vaskes mellem kasserne.

Gå til en dyrlæge med forstand på padder, hvis dyret ikke æder i flere uger, taber sig eller får sår på huden.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.